

ученицитѣ да наблюдаватъ по напрѣдъ общитѣ явления, а по послѣ — конкретнитѣ. До колко е необходима тази способностъ и до колко е голѣма загубата отъ прѣнебрѣгването на нейното развитие се вижда отъ много примѣри въ живота. Много хора, които не сж упражнени да наблюдаватъ, нѣматъ око къмъ природата. Тѣ могатъ да минатъ прѣзъ една дивна мѣстностъ безъ да забѣлѣжатъ нѣщо или ако забѣлѣжатъ, това не ще е най-важното. А които сж научени да наблюдаватъ, забѣлѣзватъ сичко и лесно се ориентиратъ.

Друга способностъ, която се развива съ това обучение е разсѣдѣка. Да се схванатъ различнитѣ свойства на прѣдметитѣ, да се сравнятъ и да се извадятъ общи заключения е едно упражнение за развитието на разсѣдѣка. Важното е тука, че разсѣжденията при естественитѣ науки могатъ лесно да се контролиратъ, когато при другитѣ науки това става по мъчно. Ученици съ развитъ разсѣдѣкъ, нѣма да грѣшатъ и когато разсѣждатъ даже и за отвлѣчени прѣдмети.

Обучението по естествознание помага и за развитието на чувствата. Погрѣшно мислятъ тѣзи, които прѣдполагатъ, че който изучава естественитѣ науки изгубва всѣко чувство, всѣко усѣщане къмъ тѣзи явления отъ живота, които сж прѣдметъ на чувствата. Напротивъ чрѣзъ изучаване на естественитѣ науки могатъ да се досегнатъ такива области отъ човѣшкия животъ, които чрѣзъ другитѣ дисциплини оставатъ недосегнати. Напр. чувството къмъ природата — майка не може да се развие чрѣзъ другитѣ прѣдмети тъй добрѣ, както чрѣзъ естественитѣ науки. Само когато се движимъ въ природата непосредствено, тогава се възбужда у насъ естетивно чувство, а правилно развитие на това чувство е много важно за щастието на човѣка. Безъ него човѣкъ се лишава отъ най-важното срѣдство за наслада и пада лесно въ примкитѣ на песимизма. Природата съдържа най-въвишенитѣ и съвършенитѣ форми на хубостта, които не могатъ да бѣдатъ схванати отъ неупражнения човѣкъ и той не може да се наслади отъ тѣхъ. Стига ние да научимъ ученицитѣ на наблюдаватъ и тѣ на всѣва стѣпка ще намиратъ форми въ природата, отъ които да се наслаждаватъ.

Най-голѣмо значение иматъ естественитѣ науки за развитието религиозното чувство, което сжщо се постига чрѣзъ тѣхното изучаване. И дѣйствително, естественитѣ науки, като излагатъ цѣлесъобръ-